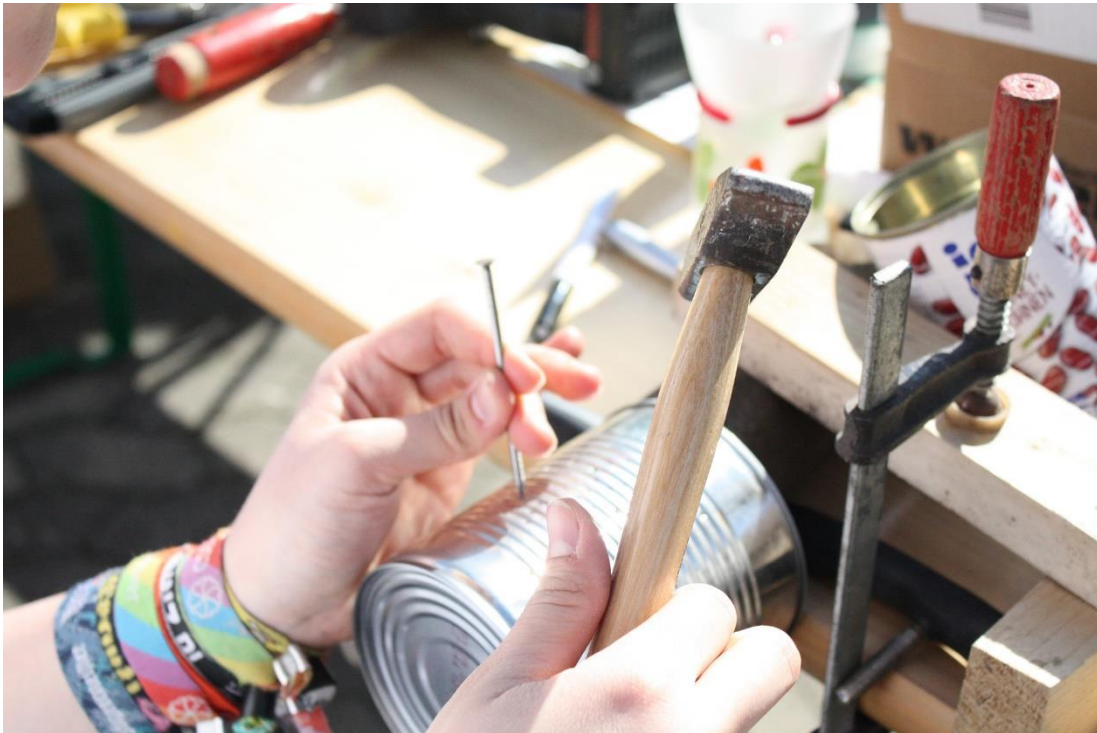

Waardevol Beesel

Samenwerking tussen Gemeente Beesel, Grescollege,
Repair Café Reuver, Stichting Primula en WiJo Reuver

Inleiding

Ons plan is gereed. We zijn een enthousiaste groep van lokaal betrokken partners met complementaire kennis, die werk wil maken van afval en hergebruik. Initiatiefnemers in het afvaldomein, de kringloopsector, het onderwijs en de reparatiesector. Kortom wij zijn er klaar voor! In deze notitie leest u meer over onze plannen voor de komende jaren.

Aanleiding

In 2020 heeft de gemeente Beesel verkend in hoeverre een circulair ambachtscentrum¹ in de gemeente haalbaar is. De gesprekken hierover leverden een hoop enthousiaste reacties op van lokale partijen. Ook zijn er veel concrete ideeën en aanknopingspunten ontstaan voor de verdere verbetering van het huidige milieupark en voor manieren om afval te voorkomen door potentiële afvalstromen hoogwaardig² te hergebruiken.

Hoewel de uitkomst van het verkennend onderzoek in 2020 was dat een volledig circulair ambachtscentrum met de destijds betrokken regio partners³ niet haalbaar was, is er hiermee wel een zaadje gepland voor een samenwerking zoals die nu voorligt. We beschrijven hier enkele van de meest kansrijke ideeën voor samenwerking tussen de gemeente Beesel, het Grescollege, het Repair Café Reuver, Stichting Primula en WiJo Reuver.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Beesel heeft een verantwoordelijkheid om het goede voorbeeld te geven en de landelijke doelen op het gebied van afval en circulaire economie (zie Achtergrond) te helpen realiseren. Op dit moment ligt er voor de gemeente een taak om het milieupark verder te professionaliseren, omdat die nu niet voldoet aan de huidige wensen en eisen. Daarnaast heeft de gemeente zich ten doel gesteld om het huishoudelijk restafval verder te reduceren: van 65 kilogram nu tot 30 kilogram per inwoner in 2025. Tot slot moeten er snel goede voorbeelden komen van circulaire initiatieven. Alleen met de hulp van lokale initiatieven is het mogelijk om de landelijke beleidsdoelstelling te halen op het gebied van circulaire economie. Zo heeft Nederland het doel om in 2050 alle natuurlijke grondstoffen volledig te hergebruiken in een circulaire economie, waarbij we dit in 2030 al voor de helft gerealiseerd moeten hebben.

Ons initiatief Waardevol Beesel draagt bij aan de oplossing. Door een samenwerking tussen de gemeente, maatschappelijke organisaties en lokale marktpartijen is het milieupark weer

¹ Een intensieve samenwerking op het milieupark met als doel om afvalstromen die worden aangeboden op het milieupark hoogwaardig te hergebruiken. Onnodig weggooien van grondstoffen en materialen wordt voorkomen door bijvoorbeeld een kringloopwinkel, een reparatiewerkplaats, de milieustraat en een onderwijsinstelling met elkaar te verbinden.

² Met hoogwaardig bedoelen we zo hoog mogelijk op de treden van de circulaire 'Ladder van Lansink'.

³ Dit waren destijds Gemeente Beesel, WiJo Reuver en Stichting Emmaus Perspectief.

klaar voor de toekomst, kunnen er meer huishoudelijke afvalstromen gescheiden worden ingezameld waardoor het aandeel restafval afneemt en het scheidingspercentage verbetert. We willen met dit initiatief niet alleen de waarde behouden van afvalstromen maar ook nieuwe waarde toevoegen, o.a. door upcycling en sociale werkgelegenheid. Ons initiatief draagt daarom niet voor niets de projectnaam 'Waardevol Beesel'.

Eén van de dingen die we hebben geleerd van het haalbaarheidsonderzoek naar een circulair ambachtscentrum is om inhoudelijk focus aan te brengen. In deze aanpak richten we ons daarom op drie concrete producten: het optimaliseren van de brengvoorziening voor grof huishoudelijk restafval, het hergebruiken van textiel en leer en het hergebruiken van houtafval. Voor een uitgebreide projectbeschrijving verwijs ik u graag naar de bijlagen. Met deze projecten willen we de samenwerking en synergie ontdekken. We zien echter meer kansen om de komende jaren samen op te pakken. De producten en de voorgestelde werkwijze zijn daarmee flexibel, waardoor het (op onderdelen) kan afwijken van dit plan.

De maatschappelijke opbrengst

We hebben elkaar gevonden omdat onze kwaliteiten elkaar goed aanvullen. Tegelijkertijd verschillen we in een aantal opzichte sterk van elkaar. Iedereen doet graag mee vanuit de gedachte om iets te kunnen bijdragen, maar wat is de opbrengst? We verwachten met dit initiatief een bijdrage te kunnen leveren aan de volgende resultaten:

- Het serviceniveau van het milieupark gaat omhoog en voldoet weer aan de wettelijke eisen. Ook komt er meer aandacht voor afvalreductie en hergebruik.
- Door een directe koppeling te maken tussen het milieupark en de kringloop draagt dit bij aan meer bewustwording in de brede samenleving.
- Door preventie en betere afvalscheiding kunnen we ook op termijn de afvalverwerking betaalbaar houden.
- De werkzaamheden variëren van eenvoudig tot complex. Daardoor kan iedereen die dit wil een bijdrage leveren en werken aan zijn/haar persoonlijke ontwikkeling. Dit draagt bij aan de participatiesamenleving.
- Door de samenwerking met Grescollege kunnen we jongeren meer inzicht geven in de gevolgen van de consumptiemaatschappij, hen leren wat de waarde is van ons afval en waarom het belangrijk is om dit goed te scheiden. Ook kunnen we praktijkgericht onderwijs aanbieden en hen onder begeleiding van een docent en enkele vrijwilligers technische vaardigheden bijbrengen.
- De productie en het transport van spullen is een van de grootste oorzaken van CO₂-emissies wereldwijd. Door onze spullen een tweede of derde leven te geven besparen we een hoop CO₂.
- Met dit initiatief willen we anderen inspireren om ook circulair te ondernemen. Hiermee dragen we bij aan de ambitie van een volledig circulaire economie in 2050.

Verantwoording

Landelijk is er weinig ervaring met soortgelijke initiatieven. Het is daarmee te vroeg om iets te kunnen zeggen over de effecten op de langere termijn. Hoewel er veel onzeker is weten we wel dat met de huidige grondstofopgave, de prijsontwikkeling voor verwerking en de landelijke circulaire ambities niets doen geen optie is.

Kansen voor hergebruik

De landelijke opgave

In het regeerakkoord van Kabinet Rutte 2 is het streven naar een circulaire economie opgenomen. De toenmalige staatssecretaris heeft op basis hiervan een Groene Groei Strategie geformuleerd met aandacht voor afval. De VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) zijn daarmee onderdeel van een groter geheel⁴. Op het gebied van afval zijn er bij de uitwerking doelstellingen en acties geformuleerd. Dit is verder uitgewerkt in het "Uitvoeringsprogramma VANG Huishoudelijk Afval 2015-2025" (december 2014). De ambitie is vervolgens geconcretiseerd in een hoeveelheid huishoudelijk restafval van maximaal 100 kilogram per inwoner per jaar. In het Publiek Kader is ook een 'wensbeeld' benoemd: maximaal 30 kilogram huishoudelijk restafval per inwoner per jaar in 2025. Dit is alleen haalbaar wanneer de verschillende ketens financieel en waar mogelijk materieel zijn gesloten. Dit is momenteel nog niet het geval.

Voor circulaire economie is de landelijke ambitie om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben, waarin natuurlijke grondstoffen volledig worden hergebruikt. Een tussenliggende doelstelling is om in 2030 voor 50% circulair te zijn. Op dit moment bevindt het hoogwaardig hergebruiken van grondstoffen zich nog in een experimentele fase. Voor opschaling moeten er snel (meer) voorbeelden beschikbaar komen.

Kansen voor Beesel

Een belangrijk instrument dat de gemeente in handen heeft is de brengvoorziening voor grof huishoudelijk afval, het milieupark. Door het milieupark te optimaliseren en de inzamelmogelijkheden voor inwoners te verruimen, kan er een beter scheidingsresultaat worden behaald. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om kringloopgoederen apart te houden op het milieupark, het grof huisvuil verder uit te sorteren en indien nodig te demonteren. Hierdoor ontstaat er minder restafval om te verbranden.

Sommige grof huishoudelijke afvalstromen lenen zich beter voor hergebruik dan andere. Zo kunnen kringloopgoederen bijvoorbeeld (mits schoon, heel en veilig) opnieuw verkocht worden in de kringloopwinkel. Ook zijn er afvalstromen die om meer handelingen of schaalgrootte vragen om hoogwaardig te kunnen worden hergebruikt of die vanwege milieurisico's of gevaarrisico's (nu nog) niet geschikt zijn voor hoogwaardig hergebruik.

⁴ Andere thema's zijn energie, biobased economy, klimaat, bouw, voedsel, mobiliteit en water.

Onze werkwijze

Juridische structuur

We hebben geleerd dat één organisatie met een gezamenlijke juridische entiteit complex is en bovendien onnodig. Daarom hebben we ervoor gekozen om intensief samen te werken en onderling afspraken te maken ten aanzien van de uitvoering van werkzaamheden. Er worden tussen gemeente en marktpartijen geen overeenkomsten gesloten onder bezwarende titel, waardoor de regels uit de Aanbestedingswet 2012 niet van toepassing zijn.

Overlegstructuur en monitoring

Twee keer per jaar (of zoveel vaker als wenselijk/nodig is) komen de betrokken partijen bijeen om te evalueren en vooruit te blikken. Dit is ook het moment waarop de behaalde resultaten (sociaal, economisch en milieutechnisch) worden besproken en gemaakte afspraken worden gezien. Tussentijds is er veelvuldig afstemming tussen de partijen over de operationele gang van zaken.

We monitoren de resultaten door op het milieupark bij te houden hoe vaak de container wordt geleegd. Ook kan er op termijn een verschil worden waargenomen in de verwerkingshoeveelheden. Bij WiJo wordt frequentie en het gewicht geregistreerd. Uit deze gegevens kan worden afgeleid of er met het doorverwijzen voor bepaalde afvalstromen ook daadwerkelijk een toename van deze stromen is. Primula slaat verkopen aan op de kassa, daarin wordt apart bijgehouden wat de verkoop is van de zelfgemaakte producten. Grescollege registreert het aantal uren 'Ontwikkeling en Talent' die worden besteed aan het project.

Communicatie

Omdat we in de toekomst voor de gescheiden inzameling van enkele afvalstromen verwijzen naar onze partner WiJo Reuver (zie optimaliseren van de brengvoorziening), is het belangrijk dat hierover goed wordt gecommuniceerd naar onze inwoners.

Daarnaast hebben we als doel om meer bewustzijn te creëren over gedrag en afval, onze producten te verkopen en anderen te inspireren. Daarom willen we met dit initiatief ook media-aandacht genereren. De gemeente start een communicatietraject gericht op draagvlak en brede communicatie. Dit initiatief wordt opgenomen in een brede bewustwordingscampagne door duurzaamheid, die reeds in voorbereiding is.

Initiatieven aanjagen en coördineren

Het is belangrijk voor verdere opschaling dat circulaire initiatieven meer bekend worden onder het brede publiek. Met dit initiatief willen we een voorbeeld zijn voor andere lokale ondernemers. De gemeente kan een belangrijke rol vervullen bij het aanjagen van dit circulaire initiatief. Omdat het effect op voorhand niet zeker is, de winstmarge gering en de

werkzaamheden beperkt, is er in het eerste jaar behoefte aan ondersteuning van een onafhankelijke kwartiermaker met bedrijfskundige en circulaire economie kennis. Het gaat hoofdzakelijk om ondersteunende werkzaamheden bij een samenwerkingsovereenkomst, juridische belemmeringen (o.a. vanwege afvalstatus), het regelen van de benodigde faciliteiten en materialen, het werven van geschikte vrijwilligers, het opzetten van een logistieke infrastructuur, het inpassen van werkzaamheden in de reguliere bedrijfsvoeringen en het organiseren van de financiering. We gaan uit van een inzet van circa 8 uur per week voor het eerste jaar.

Kennisdeling en samenwerking in de regio

Gemeente Beesel werkt in een netwerkstructuur samen met andere gemeenten op verschillende beleidsterreinen. Met de realisatie van dit initiatief loopt Beesel voorop. De kennis die in het kader van dit project wordt ontwikkeld zal worden gedeeld met andere gemeenten. We zien ook kansen voor de uitbreiding/opschaling van sommige activiteiten, zoals de werkzaamheden voor het demontagepunt. In regionaal verband kan met behulp van demontage meer schaal worden gerealiseerd, waardoor het break-even punt eerder in zicht komt.

Onze producten

We starten ons initiatief met drie producten:

1. het optimaliseren van de brengvoorziening voor grof huishoudelijk restafval;
2. het hergebruiken textiel en leer;
3. het hergebruiken van houtafval.

Hierna gaan we kort in op elk van de producten. Een uitgebreidere omschrijving voorzien van een eerste financiële doorrekening treft u aan in de bijlagen.

Optimaliseren brengvoorziening grof huishoudelijk afval

Enkele noodzakelijke aanpassingen die de gemeentelijke brengvoorziening (het milieupark) voor grof huishoudelijk afval verbeteren. Omdat er op dit moment op het milieupark onvoldoende fysieke ruimte is om het aantal gescheiden in te zamelen afvalstromen uit te breiden en omdat er een alternatief voorhanden is dat efficiënter en goedkoper is, gaan we voor een aantal afvalstromen inwoners verwijzen naar een lokale afvalinzamelaar: WJO Reuver. Het betreft afvalstromen die logisch bij elkaar horen, die relatief veel ruimte in beslag nemen en/of die met een beperkte frequentie worden aangeboden. Voor details over de werkzaamheden, de investeringskosten en de exploitatiekosten verwijs ik u graag naar bijlage 1.

Hergebruik van de grondstoffen textiel, leer en hout

Daarnaast hebben we gekeken naar grondstoffen die worden aangeboden op het milieupark die op korte termijn kansrijk zijn om te hergebruiken. Het is de wens om met een beperkt aantal grondstoffen te starten en dit na verloop van tijd verder uit te breiden. We gaan starten met de stromen A/B-hout en leer en textiel. Voor details over de werkzaamheden, de investeringskosten en de exploitatiekosten verwijs ik u graag naar bijlage 2 en 3. Andere kansen die we op termijn zien zijn op het gebied van elektronische apparaten, kleding/mode, glas en keramiek.

Planning en financiën

Planning

De planning van werkzaamheden voor het eerste jaar ramen we op hoofdlijnen als volgt:

1. Tekenen van een bestuurlijke intentieovereenkomst voor samenwerking (Q2 2021)
2. Werven van 1 à 2 vrijwilligers op het milieupark voor kringloop Primula (Q2 2021)
3. Afspraken tussen gemeente en WiJo Reuver formaliseren (Q2 2021)
4. Plaatsen van een kringloopcontainer op het milieupark (Q2 2021)
5. Doorverwijzen van particulieren naar WiJo Reuver (Q3 2021)
6. Voorbereidingen voor productie (Q3 2021)
7. Aansluiten op bestaande onderwijsprogramma (Q3 2021)
8. Start met productie naaiatelier (Q3 2021)
9. Samenwerking met houtbedrijf in de regio (Q4 2021)
10. Huurpand in Beesel voor houtwerkplaats (Q1 2022)
11. Opstart productie houtbewerking (Q1 2022)

Financiën

Wanneer we de verschillende budgetten bij elkaar optellen dan komen we uit op een projectinvestering van 28.800 euro. Hieronder treft u het overzicht aan:

Investering	product	stukprijs	aantal	subtotaal
kringlooppunt	aanschaf container kringloopgoederen	€ 6.000	1	€ 6.000
demontage	Werktafels in hoogte verstelbaar	€ 1.000	2	€ 2.000
demontage	Rolbakken	€ 150	10	€ 1.500
demontage	Handgereedschap	€ 7.500	1	€ 7.500
demontage	Overige inrichting en materiaal	€ 5.000	1	€ 5.000
textiel en leer	aanschaf industriële naaimachine leder	€ 1.000	1	€ 1.000
textiel en leer	aanschaf industriële naaimachine textiel	€ 800	1	€ 800
hout	stelpost voor aanschaf machines	€ 3.500	1	€ 3.500
hout	stelpost voor aanschaf handgereedschap	€ 1.500	1	€ 1.500
totaal				€ 28.800

We hebben geleerd is dat de manier van projectmatig samenwerken, tussen publieke en private partijen, in het begin nog onwennig is. Partijen zoeken naar hun rol en positie. Ook wisselt ook het kennisniveau op het gebied van circulariteit. We stellen daarom voor om een onafhankelijk expert/kwartiermaker aan te stellen die de deelnemers het eerste jaar ondersteunt bij de te nemen stappen richting de realisatie. Dit behelst het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst, het gezamenlijk bepalen van de stappen, het maken van contractafspraken, het organiseren van de samenwerking, het zorgen voor de infrastructuur, het opstellen van functieprofielen voor vrijwilligers, et cetera. De kwartiermaker zorgt ook voor de juiste afstemming van werkzaamheden en afspraken op het milieupark en binnen de gemeentelijke organisatie. We ramen de gemiddelde inzet van

de kwartiermaker op 8 à 10 uur per week voor een periode van 45 weken (een kalenderjaar). We ramen de kosten voor kwartiermaker op circa 38.500 euro.

Omdat er nog enkele beslissingen gemaakt moeten worden is het nog niet precies uitgekristalliseerd hoe de verdeling van kosten en opbrengsten in de exploitatie eruit komt te zien. Zo is er voor het naaiatelier uitgegaan van een ruimte bij een van de partijen, terwijl nog niet zeker is of er een geschikte ruimte beschikbaar is. Mogelijk zal ook daar moeten worden uitgeweken naar een gehuurde locatie die moet worden ingericht. Ook kan het zijn dat één container voor kringloop onvoldoende ruimte biedt, waardoor er een tweede container moet worden aangeschaft voor de sortering op het milieupark. We stellen daarom voor om een stelpost op te nemen van 15.000 euro voor onvoorziene omstandigheden.

Verantwoording	Bedrag
Investeringskosten	€ 28.800
Exploitatiekosten per jaar	ntb
Kwartiermaker	€ 38.500
Onvoorziene kosten	€ 15.000
Totaal	€ 82.300

Gemeente Beesel wordt gevraagd om het eerste jaar de kosten te dragen voor de eenmalige investering, voor de inhuur van een externe kwartiermaker en voor een stelpost voor onvoorziene omstandigheden. De exploitatiekosten dienen te worden verdeeld onder de deelnemende partners. De gevraagde bijdrage van de gemeente Beesel komt daarmee in het eerste jaar uit op **€ 82.300**. Na drie jaar wordt het initiatief geëvalueerd.

Bijlage 1: Optimaliseren van de brengvoorziening

1.1 Achtergrond

Het milieupark in Reuver voldoet op dit moment niet aan het voorzieningenniveau zoals beschreven in het Activiteitenbesluit om te worden aangemerkt als adequate inrichting. Hiervoor is het nodig dat inwoners ook C-hout, dakafval, gips en textiel gescheiden kunnen aanbieden. Om dit moment is daarvoor op het milieupark onvoldoende fysieke ruimte.

Uit landelijk onderzoek⁵ blijkt dat het apart houden van de afvalsoorten uit het Activiteitenbesluit (zie paragraaf 1.6) een positief effect heeft op de mate van afvalscheiding. Van milieustraten die niet al deze afvalsoorten gescheiden innemen ligt het percentage restafval rond de 30%, ten opzichte van 20% voor milieustraten waar dit wel gebeurt. Ook door nascheiding van grof huishoudelijk afval kan het percentage restafval dalen, met circa 5 tot 10 %.

1.2 Doel

Doel van deze maatregel is dat de gemeentelijke milieustraat samenwerkt met marktpartijen, waardoor het scheidingsresultaat verbetert, het milieupark kan worden aangemerkt als adequate inrichting en er een toekomstbestendige voorziening is waarbij expliciet aandacht is voor hergebruik van grondstoffen.

1.3 Partners

Gemeente Beesel, WiJo Reuver en Stichting Primula

1.4 Projecten en werkzaamheden

Op milieupark liggen op dit moment goede kansen voor het voorkomen van afval en het verbeteren van hergebruik van materialen. Deze kansen worden verwezenlijkt met de volgende projecten: Innamepunt kringloopgoederen, Demontagepunt grof huishoudelijk restafval en Extern innamepunt volumineus afval. Hierna beschrijven we de belangrijkste werkzaamheden voor deze drie projecten.

Innamepunt kringloopgoederen

1. De gemeente koopt een 20ft inloopcontainer (zeecontainer) waar kringloopgoederen tijdelijk in worden opgeslagen.
2. Op drukke dagen kijkt aan de poort van het milieupark iemand van Primula mee of de aangeboden goederen verkoopbaar en/of herbruikbaar zijn. Deze producten en

⁵ Milieustraten en de circulaire economie (Rijkswaterstaat, 19 maart 2019)

materialen worden direct in een kringloopcontainer tijdelijk apart gehouden voor bewerking of verkoop in de winkel.

3. Voor de overige afvalstromen gelden de reguliere regels ten aanzien van manier van aanleveren en de afvalkosten (betaalde en gratis afvalstromen). Afval dat geschikt is voor demontage (zie: demontagepunt) wordt door een medewerker van het milieupark tijdelijk apart gehouden.
4. Om te voorkomen dat er vervuiling of diefstal plaatsvindt dient er permanent toezicht te worden gehouden op de kringloopcontainer. De gemeente maakt afspraken met Primula over aanwezigheid op het milieupark. Zonder aanwezigheid van Primula is de kringloopvoorziening gesloten.
5. Primula zorgt ervoor dat de container tijdig wordt geleegd en draagt zorg voor het transport van de herbruikbare producten en materialen.
6. Primula neemt de inhoud van de container om-niet over van de gemeente. De goederen worden gebruikt voor verkoop in de lokale kringloopwinkel of ingezet als project voor reparatie- of upcyclingdoeleinden.

Demontagepunt grof huishoudelijk afval

1. Gemeente Beesel zorgt nabije voor een ingerichte werkplaats (circa 50 m²) waar demontagewerkzaamheden kunnen plaatsvinden.
2. Het grof huishoudelijk afval dat bestaat uit samengestelde materialen -zoals bijvoorbeeld een leren bankstel (schuimrubber, leer, metaal en hout)- wordt beoordeeld op geschiktheid om te demonteren. Bij deze afweging spelen factoren een rol als arbeidintensiviteit, veiligheid, milieuprobangst en economische opbrengst.
3. Afval dat geschikt is om te demonteren wordt uit elkaar gehaald, gescheiden in monostromen en aangeboden voor hergebruikt of recycling (via de reguliere containers op het milieupark). Voor demontage wordt gebruik gemaakt van een/enkele personen via het sociaal werkbedrijf. De begeleiding hiervoor wordt meegeleverd door het sociaal werkbedrijf.

Extern innamepunt volumineus afval

- Inwoners uit Beesel die volumineus afval aanbieden worden door de gemeente verwezen naar het milieubrengpunt van WiJo Reuver. Dit betreft voor particulieren de afvalstromen schoon puin, grond, dakafval en gips. Dit wordt door de gemeente expliciet opgenomen in alle afvalcommunicatie.
- De gemeente Beesel sluit een overeenkomst met WiJo Reuver dat zij voor een periode van ten minste 3 jaar schoon puin, grond, dakafval en gips innemen van particulieren, mits wordt voldaan aan de acceptatievoorwaarden.

- WiJo hanteert voor de acceptatie van deze afvalstromen een marktconform poorttarief met een maximum van het huidige poorttarief van de gemeente Beesel⁶. Het tarief van WiJo betreft een all-inn tarief voor gescheiden inzameling, handmatige nascheiding, op- en overslag, transport en verwerking door een erkende afvalverwerker. Voor een tariefstijging van deze afvalstromen is vooraf schriftelijke toestemming nodig van de gemeente op basis van een open calculatie.
- WiJo plaatst net als de gemeente ook een kringloopcontainer op het terrein. Het toezicht wordt gedaan door medewerkers van WiJo. Primula mag periodiek spullen uit de container halen voor hergebruik. Het resterende deel gaat weer bij de reguliere afvalstroom.

1.5 Financiën

Innamepunt kringloopgoederen

Investing

De investering bestaat uit het aanschaffen van een 20ft inloopcontainer voor de opslag van kringloopgoederen. Het is mogelijk dat er met de wijzigingen opnieuw moet worden gekeken naar de inrichting van het milieupark. Eventuele kosten voor het optimaliseren van het milieupark zijn naar verwachting beperkt; hier is geen rekening mee gehouden in de berekening. In de berekening is uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 3 jaar en een rentepercentage van 2% op de investering per jaar.

Investeringskosten	bedrag	afschrijvings- termijn (jaar)	rente%	jaarbedrag
aanschaf container kringloopgoederen	€ 6.000	3		€ 2.000
Gemiddeld jaarlijks rentebedrag (2%)				€ 60
totaal investeringen	€ 6.000		2%	€ 2.060

Exploitatie

De kosten voor personeel en transport worden geschat op nihil omdat dit grotendeels wordt uitgevoerd door vrijwilligers van Primula en omdat ophalen van kringloopgoederen kan worden gecombineerd met reguliere ritten voor inzameling aan huis. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de extra inkomsten uit verkoop van kringloopgoederen in de kringloopwinkel.

Deze opbrengsten uit winkelverkoop komen geheel ten goede aan Primula en zijn daarom niet meegenomen in de onderstaande exploitatieberekening. Uit onderzoek in 2017 door de branchevereniging van kringloopbedrijven Nederland (BKN) onder 206 kringloopwinkels, blijkt dat inwoners gemiddeld voor 0,9 kilogram aan kringloopgoederen per jaar brengen naar het milieupark. Bij het berekenen van de besparing op de verwerkingskosten van grof restafval is gerekend met dit getal. Voor de afzet van herbruikbare materialen aan bedrijven in de regio is conservatief gerekend en uitgegaan van een jaarlijkse opbrengst van 500 euro.

⁶ Op dit moment hanteert de gemeente Beesel één tarief voor alle afvalstromen: tot 10 kilogram €1,50 en voor elke extra kilo €0,15.

exploitatiekosten	2022	2023	2024
rente en afschrijving	€ 2.060	€ 2.060	€ 2.101
totaal exploitatie	€ 2.060	€ 2.060	€ 2.101
dekking			
besparing verwerkingskosten grof restafval	€ 3.066	€ 3.127	€ 3.190
lokale afzet grondstoffen en materialen	€ 500	€ 510	€ 520
verkoop goederen kringloopwinkel	€ -	nbt	
totaal dekking	€ 3.566	€ 3.637	€ 3.710
Resultaat taakveld afval	€ 1.506	€ 1.577	€ 1.609

Demontagepunt grof huishoudelijk afval

Investering

De investering bestaat uit het inrichten van een geschikte werkplaats voor demontage.

investering inrichting	aantal	tarief	bedrag
Werktafels in hoogte verstelbaar	2 stuks	€ 1.000	€ 2.000
Rollakken	10 stuks	€ 150	€ 1.500
Handgereedschap	1 stuks	€ 7.500	€ 7.500
Overige inrichting en materiaal	1 stuks	€ 5.000	€ 5.000
totaal investering inrichting			€ 16.000

Exploitatie

Wanneer we uitgaan van een afschrijvingstermijn van 3 jaar en een rentepercentage van 2% op de investering dan zijn de jaarlijkse kosten voor de investering als volgt:

Kosten voor rente en afschrijving	bedrag	aantal jaar	rente	jaarbedrag
Investering inrichting	€ 16.000	3		€ 5.333
Gemiddeld jaarlijks rentebedrag (2%)				€ 160
totaal investeringen	€ 16.000		2%	€ 5.493

In de exploitatie is er vanuit gegaan dat de begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden meegeleverd. De kosten hiervoor komen ten lasten van het sociaal domein. Voor het demontagepunt is op dit moment geen plek op het milieupark. Derhalve zijn we in de berekening uitgegaan van huurkosten voor 50m2 werkplaats. We zijn uitgegaan van een kale huurprijs van 95 euro per m2. Voor de beheer- en gebruikskosten is gebruik gemaakt van standaard normen voor de functie werkplaats (Arcadis, 2019). De beheer- en gebruikskosten voor werkplaats zijn een vast bedrag van 24,70 euro per m2 en bestaan uit belastingen, verzekeringen, planmatig en vervangingsonderhoud, verbruikskosten en beheerskosten. De jaarlijkse kosten zijn naar verwachting als volgt:

Beheer- en gebruikskosten	
huurkosten opslag en demontagewerkplaats 50m2	€ 4.750
Beheer- en gebruikskosten 50 m2	€ 1.235
klein materiaal	€ 1.000
Totaal exploitatiekosten	€ 2.235

Uitgaande van de bovenstaande overzichten is de exploitatie als volgt:

exploitatiekosten	2022	2023	2024
huurkosten opslag en werkplaats 50 m2	€ 4.750	€ 4.845	€ 4.942
beheerkosten	€ 2.235	€ 2.280	€ 2.325
rente en afschrijving	€ 5.493	€ 5.603	€ 5.715
totaal exploitatie	€ 12.478	€ 12.728	€ 12.982
dekking			
besparing door betere scheiding grof restafval	€ 1.107	€ 1.218	€ 1.339
besparing verwerkingskosten door demontage	€ 2.441	€ 2.685	€ 2.739
hogere opbrengst metalen	€ 1.954	€ 2.149	€ 2.192
lokale afzet grondstoffen en materialen	€ 500	€ 550	€ 605
besparing uitkeringskosten per uitstroomcliënt	nvt	nvt	nvt
totaal dekking	€ 6.001	€ 6.601	€ 6.875
Resultaat afval	€ -6.477	€ -6.126	€ -6.108

Extern innamepunt volumineus afval

Aangezien WiJo beschikt over alle benodigde voorzieningen om de afvalstromen gescheiden in te nemen is geen extra investering nodig. WiJo brengt hiervoor een marktconform tarief in rekening. Alle benodigde werkzaamheden worden bekostigd uit dit tarief. Op dit moment biedt de gemeente inwoners geen mogelijkheid voor de gescheiden inzameling van C-hout, dakafval en gips. Deze afvalstromen belanden nu in het restafval. Aangezien dit de duurste verwerkingsstroom is, zal dit de gemeente een financiële besparing opleveren. Omdat het volume niet apart wordt geregistreerd kunnen we niet goed inschatten hoe hoog de besparing is. Daarom is dit voordeel niet meegenomen in de berekening.

1.6 Vergelijk afvalstromen

Op het milieupark kunnen inwoners van de gemeente Beesel de grof huishoudelijke afvalstromen gescheiden aanleveren zoals benoemd in kolom 1 en 2 in de onderstaande tabel. Daarnaast kan men er ook terecht met enkele niet-grof huishoudelijke afvalstoffen, zoals frituurvet/frituurolie en TL-lampen. De derde kolom geeft aan welke stromen de gemeente gescheiden moet accepteren om een adequaat voorzieningenniveau te hebben conform het Activiteitenbesluit. Voor textiel verwijzen we inwoners naar de ondergrondse textielcontainers en containers bij de basisscholen.

Gratis afvalstromen	Betaalde afvalstromen	Volgens Activiteitenbesluit
Autobanden zonder velg		Banden van voertuigen
Frituurvet en frituurolie		
Gasflessen/brandblussers/autogas		Gasflessen, brandblussers en overige drukhouders
Harde kunststoffen (géén verpakkingskunststof)		Harde kunststoffen
Oud ijzer		Metalen
Piepschuim (schoon, zonder lijm- of verfresten)		Geëxpandeerd polystyreenschuim
Oud papier en karton		Papier en karton
TL-lampen		
Tuinmeubilair		
Vlakglas		Vlakglas
Wit- en bruingoed		Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
	A- en B-hout	A-hout en B-hout
	Asbest	Asbest
	Grond	Grond, onderscheiden naar functieklassen
	Grof huishoudelijk afval	
	Grof tuinafval	Grof tuinafval
	Matrassen	Matrassen
	Schoon puin	Gemengd steenachtig materiaal, geen asfalt en gips
		C-hout
		Dakafval
		Gips
		Textiel, geen tapijt

Bijlage 2: Hergebruik A/B-hout

2.1 Achtergrond

Sommige grof huishoudelijke afvalstromen lenen zich beter voor hergebruik dan andere. In gesprek met lokale stakeholders is er gekeken naar afvalstromen die kansrijk zijn voor hoogwaardig hergebruik. Een kansrijke afvalstroom is A/B-hout, waarbij A staat voor onbehandeld hout en B staat voor behandeld (bijvoorbeeld geverfd) hout. Bewerkingen van dit hout valt onder het Activiteitenbesluit en is toegestaan. Er is ook een categorie C-hout, maar voor handelingen met C-hout is een Omgevingsvergunning milieu nodig. Dit betreft geïmpregneerd hout, zoals bijvoorbeeld bielzen. Op het milieupark in Reuver wordt A en B-hout in één container ingenomen. Jaarlijks wordt er circa 55.000 kilogram van dit hout aangeboden.

2.2 Doel

In dit productblad beschrijven we de mogelijkheid om een deel van het A/B-hout dat naar het milieupark wordt gebracht hoogwaardig en lokaal te hergebruiken, waarmee er maatschappelijke toegevoegde waarde wordt gecreëerd, bijvoorbeeld op het gebied van milieu, economie, sociale werkgelegenheid en onderwijs.

2.3 Beoogde partners

Gemeente Beesel (milieupark), Stichting Primula, Grescollege en Repair Café Reuver

2.4 Projectwerkzaamheden

1. Op het milieupark wordt een maand lang geïnventariseerd (visueel onderzoek) wat de samenstelling is van het hout dat er wordt gebracht. Om meer inzicht te krijgen wordt er onderscheid gemaakt in bijvoorbeeld: hout onbehandeld, geschilderd hout, fineer, spaanplaat, mdf-plaat en Trespa.
2. Studenten van Grescollege doen onderzoek naar de bereidheid van bedrijven in de regio (en de condities waaronder men eventueel bereid is) om gebruik te maken van tweedehands hout voor productie in plaats van nieuw hout.
3. Studenten van Grescollege voert een klantonderzoek uit onder inwoners en bedrijven naar wat voor producten er behoefte is.
4. Op basis van de houtsamenstelling op het milieupark en de wensen van bedrijven en kringloopbezoekers ontwikkelen Grescollege en Primula een productontwerp. Ze kunnen hier hiervoor een beroep doen op de creativiteit van inwoners of een beroep doen op een professioneel productontwerper.

Figuur 1: Future Footprints (Material Sense)

Ook kan er worden geput uit ideeën en ontwerpen die reeds zijn bedacht, bijvoorbeeld de buitenkeukens die Grescollege in het verleden heeft gemaakt of krukjes van Material Sense.

5. Op het milieupark worden de hiervoor benodigde materialen geselecteerd door een medewerker van Primula en met toestemming van de inwoner (voordat deze in de houtcontainer zijn gedeponeerd) apart gehouden in de kringloopcontainer.
6. Primula brengt het geselecteerde hout naar de houtwerkplaats.
7. Grescollege ontwikkelt voor “Ontwikkeling & Talent” lesmateriaal voor studenten gericht op de productie met hergebruikt hout. Het lesmateriaal bestaat uit een theoretisch en een praktisch onderdeel.
8. Voor de praktijklessen krijgen studenten in groepjes van 3 of 4 de opdracht om onder begeleiding van een docent en vrijwilligers van Repair Café de ontworpen producten te maken van hergebruikt hout.
9. Voor specifieke kennis, faciliteiten of continuïteit van de productie kan mogelijk worden samengewerkt met bedrijven in de regio. Hierbij valt te denken aan bedrijven die veelvuldig werken met hout, zoals bijvoorbeeld MvH Interieurs & Montage (Reuver), Petsy interieurbouw (Reuver) of sociaal werkbedrijf Hout-vast (Venlo).
10. Studenten gaan een rol vervullen op het gebied van de marketing. Zo kunnen de producten een eigen identiteit krijgen door deze te verkopen onder het eigen label “Waardevol Beesel”. De producten worden verkocht via de kringloopwinkel van Primula. Ook kan de verkoop plaatsvinden tijdens een speciale expositie in de school of online.

2.5 Benodigdheden

- Opslagruimte bij de werkplaats voor het hout dat geschikt is voor hergebruik.
- Een ingerichte werkplaats die geschikt is voor houtbewerking:
 - Werkbanken
 - Meerdere machines voor houtbewerking
 - Meerdere stuks handgereedschap
- Klein materiaal: onder andere spijkers, schroeven, lijm en verf.
- Opslagruimte bij de kringloopwinkel voor de producten die gereed zijn voor verkoop.

2.6 Financiën

Investering

Grescollege en WiJo Reuver hebben aangegeven geen ruimte beschikbaar te hebben voor tijdelijke opslag van hout of houtbewerking. Het meest ideaal zou zijn wanneer hierover een afspraak kan worden gemaakt met een lokale ondernemer. Omdat studenten met een grotere groep tegelijk aan opdrachten werken zal er mogelijk extra machines en gereedschap moeten worden aangeschaft om lang wachten te voorkomen. Het is

afhankelijk van de aanwezige voorzieningen hoe groot deze investering is. We nemen hiervoor een stelpost op van 5.000 euro. We gaan voor machines en handgereedschap uit van een afschrijvingstermijn van 3 jaar. We gaan uit van een rentepercentage van 2% op de investering per jaar.

Investeringskosten	bedrag	afschrijvings- termijn (jaar)	rente%	jaarbedrag
stelpost voor aanschaf machines	€ 3.500	3		€ 1.167
stelpost voor aanschaf handgereedschap	€ 1.500	3		€ 500
Gemiddeld jaarlijks rentebedrag (2%)				€ 50
totaal investeringen	€ 5.000		2%	€ 1.717

Exploitatie

Voor de huurkosten van de opslag en werkplaats gaan we uit van een geïsoleerde binnenruimte van 50 m² tegen een all-in huurprijs van €95 per m² en een jaarlijkse indexering van 2%. De kosten voor personeel en transport worden geschat op nihil omdat dit grotendeels wordt uitgevoerd door studenten en door vrijwilligers van Primula. Voor het ophalen van kringloopgoederen kan worden gecombineerd met reguliere ritten voor inzameling aan huis. Aangezien we nu nog niet weten of er bedrijven zijn die interesse hebben in het afnemen van hergebruikt hout nemen we deze opbrengsten vooralsnog niet mee in de berekening. De opbrengsten uit de verkoop van producten in de kringloopwinkel komen ten goede aan Primula en zijn daarom ook niet meegenomen in de berekening. Bij het berekenen van de besparing op verwerkingskosten is uitgegaan van 2% hergebruik op het totaal (1.100 kg) tegen het houtverwerkingstarief.

exploitatiekosten	2022	2023	2024
huurkosten opslag en werkplaats 50 m ²	€ 4.750	€ 4.845	€ 4.942
klein materieel (schroeven, lijm, verf, etc.)	€ 500	€ 500	€ 500
rente en afschrijving	€ 1.717	€ 1.717	€ 1.751
totaal exploitatie	€ 6.967	€ 7.062	€ 7.193
dekking			
besparing verwerkingskosten grof restafval	€ 110	€ 110	€ 110
verkoop via kringloop en aan bedrijven	€ -	nbt	nbt
totaal dekking	€ 110	€ 110	€ 110
Resultaat	€ -6.857	€ -6.952	€ -7.083

Bijlage 3: Hergebruik van textiel en leer

3.1 Achtergrond

Sommige grof huishoudelijke afvalstromen lenen zich beter voor hergebruik dan andere. In gesprek met lokale stakeholders is er gekeken naar afvalstromen die kansrijk zijn voor hoogwaardig hergebruik. Een kansrijke afvalstroom is die van textiel en leer. Uit onderzoek (FFact, 2020) blijkt dat in Nederland ongeveer 45% van het textiel gescheiden wordt ingezameld, terwijl 55% in het restafval verdwijnt. Het gescheiden textiel wordt voor 53% hergebruikt en voor 33% gerecycled.

Stichting Primula is een van de innamepunten in de gemeente voor huishoudelijk textiel. Met name kleding wordt ingenomen en verkocht. Het deel van de textiel van Primula dat niet binnen afzienbare tijd wordt verkocht en gaat naar een ideëel doel in de regio.

Leer dat vrijkomt is doorgaans verwerkt tot een product: schoenen, jassen, tassen. Om leer te kunnen hergebruiken dient het wat groter van oppervlakte te zijn. Het leer dat afkomstig is van afgedankte zitbanken leent zich hier goed voor. Deze banken worden aangeboden via de milieustraat en worden momenteel als grof restafval verbrandt.

3.2 Doel

In dit productblad beschrijven we de mogelijkheid om een deel van het textiel en leer dat in de gemeente Beesel wordt aangeboden hoogwaardig en lokaal te hergebruiken, waarmee er maatschappelijke toegevoegde waarde wordt gecreëerd, bijvoorbeeld op het gebied van milieu, economie, sociale werkgelegenheid en onderwijs.

3.3 Partners

Gemeente Beesel, Stichting Primula, Grescollege, Repair Café Reuver

3.4 Projectwerkzaamheden

1. Op het milieupark worden leren banken die geschikt zijn voor hergebruik geselecteerd en apart gehouden in de kringloopcontainer.
2. Op een rustig moment demonteert een medewerker van de milieustraat de bank in zuivere monostromen: hout, schuimrubber, metaal en leer. De afvalstromen worden in de daarvoor bestemde afvalcontainers gedaan. Het leer wordt bewaard in de kringloopcontainer.
3. Stichting Primula beoordeelt het leer (in overleg met Repair Café) op herbruikbaarheid. Het geschikte materiaal wordt door Primula om niet meegenomen naar de kringloopwinkel of afgegeven bij Repair Café Reuver.

4. Textiel en leer dat door Primula is verkregen via inzameling kan worden toegevoegd aan de hergebruikstroom.
5. Van het materiaal worden tassen, knuffels of andere producten gemaakt door vrijwilligers van Repair Café Reuver en Primula. Een ontwerp voor tassen is reeds in het bezit van Repair Café Reuver, zij maken nu al tassen van textiel. Ook kan er op verzoek kleding worden gemaakt, bijvoorbeeld voor de toneelvereniging.
6. Een deel van het materiaal wordt ter beschikking gesteld voor leerlingen van Grescollege die hier iets van maken in het kader van techniekopdrachten of creatieve opdrachten. Ook kan het ter beschikking worden gesteld voor lokale incidentele initiatieven (niet commercieel gedreven), zoals naaclub, knutselclub, kunstexpositie, et cetera.
7. Voor specifieke kennis, materieel, opschaling van de productie of verkoop kan worden samengewerkt met bedrijven in de omgeving. Hierbij valt te denken aan bedrijven die dagelijks werken met textiel en leer, zoals bijvoorbeeld Dankers Ledermode (Helmond), L. Wolters meubelstoffering (Roermond) of Henk van Bogget meubelstoffeerder (Roggel).
8. De producten worden onder het eigen label "Waardevol Beesel" verkocht via de kringloopwinkel van Primula. Ook kan de verkoop plaatsvinden tijdens een speciale expositie of online.

3.5 Benodigheden

- Kleine naairuimte met wat opslagruimte
- Naaimachine voor textiel
- Naaimachine voor leer
- Klein materiaal

3.6 Financiën

Investing

De investering bestaat uit het aanschaffen van twee naaimachines. We gaan uit van een afschrijvingstermijn van 3 jaar voor beide industriële naaimachines.

Investeringskosten	bedrag	afschrijvings- termijn (jaar)	rente%	jaarbedrag
aanschaf industriële naaimachine leder	€ 1.000	3		€ 333
aanschaf industriële naaimachine textiel	€ 800	3		€ 267
Gemiddeld jaarlijks rentebedrag (2%)				€ 18
totaal investeringen	€ 1.800		2%	€ 618

Exploitatie

Omdat het naaiwerk relatief weinig plaats inneemt gaan we ervan uit dat hier geen aparte ruimte voor hoeft te worden gehuurd, maar dat dit kan worden ondergebracht bij een van de betrokken partijen. De kosten voor personeel en transport worden geschat op nihil omdat dit grotendeels wordt uitgevoerd door vrijwilligers van Primula en omdat ophalen

van kringloopgoederen kan worden gecombineerd met reguliere ritten voor inzameling aan huis. Bij het berekenen van de besparing op verwerkingskosten is uitgegaan van demontage van 200 lederen banken per jaar. Dit levert naar schatting het volgende overzicht op:

Leren bank 2,5 zits	%	samenstel- ling in kg	banken per jaar	zuivere monostromen	verwerkings kosten	vermeden verw. kosten	resultaat
schuimrubber	10%	3,5		700 €	-50 €	177	
leer	8%	2,8		560	0 €	141	
metaal	7%	2,45		490 €	-56 €	124	
hout	75%	26,25		5250 €	532 €	1.325	
Totaal	100%	35	200	7000 €	426 €	1.766 €	1.340

Voor de vermeden verwerkingskosten voor grof restafval gaan we uit van een tariefstijging van 10% per jaar. De exploitatiekosten zien er globaal als volgt uit:

exploitatiekosten	2022	2023	2024
klein materieel (naald, draad, knopen)	€ 100	€ 100	€ 100
rente en afschrijving	€ 618	€ 618	€ 630
totaal exploitatie	€ 718	€ 718	€ 730
dekking			
besparing verwerkingskosten grof restafval	€ 1.340	€ 1.474	€ 1.622
verkoop goederen kringloopwinkel	€ -	ntb	ntb
vermeden verwerkingskosten textiel Primula	€ -	nbt	nbt
totaal dekking	€ 1.340	€ 1.474	€ 1.622
Resultaat taakveld afval	€ 622	€ 756	€ 891

Meer informatie
Buiten organisatieadvies
+31 26 – 35 47 887
contact@buitenorganisatieadvies.nl
www.buitenorganisatieadvies.nl

buiten
organisatieadvies